

การเลือกปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมาย ในกระบวนการยุติธรรม

โลกและเรา

เมธา มาสขาว

ก กระบวนการยุติธรรมไทยมีปัญหาแน่ๆ เพราะมีการเลือกปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างชัดเจน ในหลายคดีที่ผ่านมา เขาบอกว่าคดีคนจนมักจะ “จับไว้อ่อน” เดียวพยานหลักฐานจะตามมา แต่คนรวยๆ มักจะรอพยานหลักฐานก่อน “แล้วค่อยจับ”

ส่วนใหญ่คนรวยๆ ได้ประกันตัวระหว่างต่อสู้คดี ส่วนคนจนๆ มักไม่ได้รับการประกันตัวใดๆ กระทั่งการแจ้งสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแทบจะไม่ปรากฏ จนมีคนกล่าวว่า “คุกมีไว้ขังคนจน” เท่านั้น

การเลือกปฏิบัติของผู้บังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะการปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งถือเป็น “ขั้นต้น” หรือ “ต้นทาง” ของกระบวนการยุติธรรมไทย มีอำนาจสืบสวนและสอบสวนอยู่ในมือ ในคดีทนายทกระติงแดงขับรถชนคนตาย เหตุใดถึงล่าช้ามา 5 ปี แต่คดีคนจนกลับเร่งรัดจับติดคุกไม่ให้ประกันตัว ทำให้ชาวบ้านเขาสงสัยว่า เหตุ

ใดถึงมีการเลือกปฏิบัติ 2 มาตรฐานขนาดนี้ คดีทนายทกระติงแดงขับรถชนคนตายเกิดขึ้นเมื่อ 5 ปีก่อน ผู้ก่อเหตุถูกพนักงานสอบสวน สน.ทองหล่อ แจ้งความใน 3 ข้อกล่าวหา ประกอบด้วย ข้อหาที่ 1 ขับรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งมีอายุความ 15 ปี ข้อหาที่ 2 ไม่หยุดรถให้ความช่วยเหลือผู้ถูกชน ซึ่งมีอายุความ 5 ปี และข้อหาที่ 3 ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

ข้อหาที่ 3 มีอายุความเพียงปีเดียว ซึ่งหมดอายุความไปแล้ว ขณะที่ข้อหาที่ 2 จะหมดอายุความในปีนี้ แต่ข้อหาที่ 3 ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด หมดอายุความก็สามารถนำมาหักล้างข้อหาที่ 1 ได้แล้ว เพราะไม่ได้ขับรถเร็ว จึงไม่ได้ขับรถโดยประมาท หากข้อหาที่ 2 หมดอายุความอีก คดีนี้รับรองได้เลยว่า “หลุด”

ขณะที่ผู้ก่อเหตุ ซึ่งทนายทกระติงแดงเป็นคนร่ำรวยติดอันดับต้นๆ ของเมืองไทย สามารถเลื่อนพัยการได้เป็นครั้งที่ 6 แล้ว หลังถูกอัยการสั่งฟ้องมาครบ 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม 2559 และก่อนหน้านี้อีก 4 ปี ที่คดีอยู่ในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่กลับไม่มีความคืบหน้าใดๆ เลย?

สิทธิขอเลื่อนพัยการถึง 6 ครั้งนี้ ไม่มีแน่นอนถ้าเกิดคดีขึ้นกับคนยากจน แม้แต่การเลื่อนนัดในชั้นพนักงานสอบสวน ก็คงแทบเป็นไปได้เลย ป่านนี้คงส่งฟ้องศาลและออกหมายจับตั้งนานแล้ว ขณะที่คดีคนจนอย่างครูจอมทรัพย์ จับ

ติดคุกในเวลาไม่กี่เดือน แม้พยานหลักฐานจะไม่ชัดเจน การสอบสวนไม่ครบถ้วน เจ้าหน้าที่ตำรวจไทยก็พาเข้าคุกได้ง่ายดาย จนถูกข้อครหาว่า จับ “แพะ” แทนที่จะจับผู้กระทำผิดจริงๆ

ล่าสุด ที่มกฎหมายศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้และประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม (สนธ.ยธ.) กระทรวงยุติธรรม ซึ่งช่วยเหลืออดีตข้าราชการครูรายนี้ รื้อฟื้นคดีที่ถูกตัดสินจำคุกฐานขับรถชนคนตาย ใช้ผลการตรวจสอบรถยนต์กระบะยี่ห้อโตโยต้า ยีนยันผลตรวจด้วยเทคโนโลยีล่าสุด จากบริษัท โตโยต้า เป็นหลักฐานใหม่ยื่นต่อศาล วารรถไม่เคยเสียหาย

กรณีคดีตายายเก็บเห็ดขายก็เช่นกัน ฝีมือเจ้าหน้าที่ตำรวจไทย ภายหลังจากนายอำเภอท้องที่ได้นำเจ้าหน้าที่ป่าไม้ นำกำลังเข้าตรวจสอบพื้นที่ป่าสงวนที่ถูกบุกรุกและตัดไม้กว่า 72 ไร่ ไม่พบตัวผู้กระทำผิด แต่ไปพบรถจักรยานยนต์ของตายายที่จอดรอไว้เพื่อเข้าไปเก็บเห็ดและหาของป่า

เจ้าหน้าที่ป่าไม้ นำรถมามอบให้พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นตำรวจท้องที่ สอบเลขทะเบียนและจับตัว 2 ตายายมาสอบสวน และแจ้งข้อหาบุกรุกป่าและตัดไม้ 72 ไร่ หัวหน้าพนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งฟ้อง ส่งสำนวนให้อัยการรับสารภาพในชั้นศาลโดยไม่ทราบเนื้อหาคำฟ้องใดๆ ศาลจึงมีคำพิพากษา จำคุก 30 ปี แต่รับสารภาพ ลดโทษให้ครึ่งหนึ่ง คงจำคุก 14 ปี 12 เดือน

คดีพนักงานเก็บขยะชายซีดีเถื่อน ศาลมีคำพิพากษา ให้ปรับ 133,400 บาท แต่ผู้ต้องหา

ยากจนไม่มีเงินค่าปรับ จึงถูกนำไปกักขังแทนค่าปรับ วันละ 200 บาท

ไม่ทราบว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวน ทำงานกันอย่างไร คนจนจึงติดคุกตลอด แต่คนรวยใครกันช่วยเหลือ ไม่เห็นจะติดคุกกันสักเท่าไรเลย นี่เป็นปัญหาของกระบวนการยุติธรรมไทยแน่ๆ

คดีทนายทกระติงแดงขับรถชนคนตายที่ล่าช้ามา 5 ปี มีการช่วยเหลือและเลือกปฏิบัติกันหรือไม่ ขอเรียกร้องให้มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนี้อย่างเร่งด่วน เหตุใดการทำงานของพนักงานสอบสวนภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติถึงล่าช้า ทำไมการทำงานของอัยการจึงผ่อนปรนการเลื่อนพบมากขนาดนี้

รัฐบาลต้องลงมาสั่งการในเรื่องนี้โดยตรง ไม่เช่นนั้นก็จะเกิดข้อครหาการเลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม กลายเป็นบาดแผลของ "ระบบยุติธรรม" ของประเทศไทยไปอีกนานแสนนาน จนยากที่จะรักษาอริยทรัพย์แห่งความซื่อสัตย์ที่เห็นชัดนั้น

ปัญหาประเทศไทยต้องแยกอำนาจสอบสวนให้เป็นอิสระ และให้มีการบันทึกภาพและเสียงในห้องสอบสวนทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อใช้ประกอบคดี จะได้ว่ามีการบันทึกครบถ้วนหรือไม่ มีการช่วยเหลือกันอย่างไรบ้าง

ระหว่างนี้ ของดการตีมีเครื่องตีมีกระติงแดงชั่วคราว ระหว่างรอคอยความเป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรมไทย.